

Upravništvo: Ljubljana, Pucinijska ulica 5
Telefon št. 31-22, 31-23, 31-24

Ispravitelj: Ljubljana, Pucinijska ulica 5
Telefon št. 31-22, 31-23, 31-24

Podružnica Novo mesto: Ljubljanska cesta 42
Isključno zastopstvo za oglaševanje in izdajanje: UPI S. A., MILANO

Računi: za Ljubljansko pokrajino pri pošto-
čkovnem zavodu št. 17.749, za ostale kraje
Italije: Servizio Conti, Contr. Post. No 11-3118

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka
Mesečna naročnina 25 lit.

Uredništvo:
Ljubljana — Pucinijska ulica št. 5
Telefon št. 31-22, 31-23, 31-24

Rokopisi se ne vračajo

Beginn des erwarteten Feindangriffs in der Normandie

Die Nordamerikaner in erbitterten Ringen abgewiesen — Grosse Abwehrschlacht im Osten mit zunehmender Heftigkeit — Weiter erbitterte Kämpfe im Stadtgebiet von Lemberg

Das Oberkommando der Wehrmacht gibt bekannt:

In der Normandie trafen die Nordamerikaner gestern nordwestlich St. Lo und südwestlich Carentan nach heftigen Feuer- und Luftangriffen auf die Fronten mit starken Kräften zum Angriff an. In erbitterten Ringen wurde der Feind unter hohen blutigen Verlusten abgewiesen. In den frühen Morgenstunden des heutigen Tages begannen englische Divisionen im Raum von Caen nach starker Artillerie- und Luftwaffenunterstützung ihren dort erwarteten Angriff. Es entwickelten sich schwere Kämpfe, die laufend an Heftigkeit zunehmen.

In der Nacht griffen schwere Kampf- flugzeuge vom Feind besetzte Ortschaften im Landekopf, feindliche Bereitstellungen und den Nachschubverkehr mit guter Wirkung an. Im Seegebiet westlich Brest wurde ein feindlicher Zerstörer beschädigt. Über dem Landekopf und den besetzten Westgebieten verlor der Feind 21 Flugzeuge.

Im französischen Raum wurden bei Säuberungsunternehmen 75 Terroristen im Kampf niedergemetzt.

Das schwere Vergeltungsfeuer auf London hält an.

In Italien führte der Gegner gestern zahlreiche örtliche Angriffe im Raum von Pisa, östlich Pontedera und mit stärkeren Kräften östlich und nordöstlich Poggibonsi, sowie nördlich Citta di Castello. Er wurde überall verlustreich abgewiesen. Nördlich Citta di Castello in unsere Stellungen eingebrochener Feind wurde im Gegenangriff wieder zurückgeworfen.

Deutsche Schnellboote beschädigten vor der Dalmatinschen Küste ein britisches Torpedoschnellboot schwer.

Im Osten geht die grosse Abwehrschlacht zwischen dem oberen Dnepr und dem Finnischen Meerbusen mit zunehmender Heftigkeit weiter.

In Galizien scheiterten zahlreiche, von Panzern und Schlachtfliegern unterstützte Angriffe der Sowjets am zähen Widerstand unserer tapferen Grenadiere. In beweglich geführten Kämpfen warfen Panzerverbände feindliche Angriffskräfte an mehreren Stellen unter Abschied zahlreicher Panzer zurück. Im Stadtgebiet von Lemberg wird weiter erbittert gekämpft.

Zwischen Bug und Weichsel dauert der starke feindliche Druck an. Die Besatzung von Lublin leistete dem mit überlegenen Kräften von allen Seiten anstürmenden Feind verblissenen Widerstand. Nordwestlich Brest-Litowsk wurden mehrere Brückenköpfe der Bolschewisten auf dem Westufer des Bug im Gegenangriff beseitigt. Zwischen Bialystok und Grodno sowie nordöstlich Kauen scheiterten alle Durchbruchversuche der Sowjets in harten Kämpfen.

An der Front von Dünaburg bis zum Finnischen Meerbusen brachen zahlreiche von Panzern und Schlachtfliegern unterstützte Angriffe des Feindes verlustreich zusammen. 56 feindliche Panzer wurden abgeschossen. In einigen Einbruchstellen sind die Kämpfe noch im Gange.

Die Luftwaffe führte auch gestern mit starken Schlachtfliegerverbänden laufend Tiefangriffe zur Unterstützung der Erdtruppen und vernichtete dabei weitere 59 sowjetische Panzer.

In Luftkämpfen und durch Flakartillerie verlor der Feind 54 Flugzeuge.

In der Nacht waren feindliche Truppenansammlungen und Bereitstellungen im Raum von Lublin das Angriffsziel schwerer Kampfflugzeuge.

Nach Tagesvorstössen feindlicher Jagdflieger in den südwestdeutschen Raum führte ein britischer Bomberverband in der Nacht einen Terrorangriff gegen Stuttgart. Einige feindliche Flugzeuge warfen ausserdem Bomben auf Berlin und auf Orte in Ostpreussen. 15 feindliche Flugzeuge wurden abgeschossen.

Z invazijskega bojišča

Berlin, 25. jul. Z večeršnjim podvigom na področju južno od Maltosa so hoteli Angličani očividno ugotoviti poljaj ter moč novih nemških zapornih postojank. Ta sunek je podpiralo močno topniško streljanje. Pred nemško glavno bojno črto je običajno 19 razbitih ali gorečih britanskih oklopnikov. Istočasno je bilo izvršenih zopet več napadov na višino 112 severnovzhodno od Esquaya, ki pa so se izjalovili v nemškem ognju. Te krajevne napade, ki so bili omejeni na zelo tesen prostor, je izvedel britanski bataljon, ki so ga doleteli pri tem tako velike izgube, da se je le malo njegovih mož lahko vrnilo na izhodiščne postojanke.

Obojestransko topniško delovanje nadalje narašča ter se je sedaj razširilo tudi na odsek zapadno od Vire. Tu so bili zelo uspešni nemški izvidniški podvigi. Pri enem teh napadov so uničili Nemci s podporo težkega brzostrelnega orožja neki ameriški polk. Na bojnem odseku severno od cest, križišča pri Periersu so uničili Nemci v času od 15. do 22. julija 58 ameriških oklopnikov najnovejše vrste, sestrelili samo s pehotnim orožjem nad 13 letal ter ujeli razen tega mnogo Američanov. Kakor kaže, je vrhovno poveljstvo 2. britanske armade zaključilo svoje priprave za nameravani novi velenapad s področja vzhodno in južno od Caena. V pretekli noči so privleli Angličani na obalni pas med izlivoma reke Orne in Seules nova ojačenja. Pri tem so jih močno motila nemška bojna letala. Izkrčevanje je ščitil oddelek britanskih vojniških ladij.

Ob pričetku 8. tedna

Berlin, 25. jul. Vojni poročevalci agencije DNB na zapadu javljajo: Nemsko vodstvo je izbralo odmor, ki je nastal vsled velikih sovražnih izgub in slabega vremena na invazijskem bojišču. Medtem so bile pripeljane na bojišče rezerve, ki bodo z ojačenim odporom kljubovale nameram generala Sempseyja, vrhovnega poveljnika 2. angleške armade, ki hoče pričeti na predmostju vzhodno od reke Orne z novim velenapadom. Na tem področju je zbranih najmanj 10 britanskih divizij, med njimi tudi gardna oklopniška divizija. Gardna oklopniška divizija, od katere so Neme ujeli že mnogo ljudi, je elitna divizija, ki bi jo Eisenhower verjetno rad prihranil za važnejše operacije, če ne bi bila obarba čet na invazijskem bojišču tako velika.

Boji v Italiji

Berlin, 25. jul. Mednarodni poročevalski urad poroča o bojih na italijanskem bojišču: V nedeljo so se močno ojačili krajevno omejeni angloameriški napadi. Vendar niso nikjer prekorčili okvira večjih izvidniških sunkov. Na področju južno od Firence oziroma severno od Poggibonsija se je opazilo že glavno težišče nove britanske velenofenzive. Včeraj jutraj so Britanci že na vse zgozaj z močnim topniškim ognjem obstreljevali nemške zaporne postojanke, kmalu nato pa je sledilo več z oklopniki podprtih britanskih napadov. Pri slo je do sinitih, deloma zelo ogorčenih bojev, v katerih se je posrečilo Angležem, da so dosegli nekaj manjših vdorov. Nemci pa so takoj nato prešli v protinapad ter odpravili vdorna mesta. V teh bojih so izgubili Angličani 11 oklopnikov ter so jih doleteli tudi občutne izgube. Tudi na odseku ob obeh straneh Tibere so od bili Nemci vse poizkuse sovražnika, da bi vdrl v njihove zaščitne postojanke, pri čemer so utrpeli napadalci zelo težke izgube. Vzhodno od Tibere so pridobili Britanci z močnim napadom nekaj ozemlja. Tu se boji še nadaljujejo.

Medtem ko imajo boji na vzhodnem križišču sedaj ustaljen značaj, se nada-

Ob pričetku 8. invazijskega tedna je bilo ugotovljeno, da je izgubil sovražnik nič manj kot 2500 oklopnikov ter prav toliko drugega materiala ter da so tudi njegove krvne izgube nepričakovano velike.

Encourno premirje

Berlin, 25. jul. Vojni poročevalci agencije DNB na zapadu Alex Schmalfuss poroča: Dokaz viteškega nemškega načna vojskovanja je bil pristanek na encourno premirje, za katerega so zaprosili Angličani v nedeljo dopoldne ob 10. uri 26 minut, da bi na področju severno od Troarna lahko pokopali svoje mrtve. Čeprav je ozemlje nepregledno, polno grmčevja in živih mej, tako da je bil razgled močno ovrzan, so Nemci opazili, kako so Britanci odpejali 50 do 60 svojih padlih vojakov. Glede na to in spriko dejstva, da so zaprosili Angličani za premirje, je jasno, da so morale biti izgube sovražnika nenavadno visoke.

Tudi Američani so utrpeli v nedeljo pri očiščenju nekega vdora na področju Lissaya zelo visoke izgube. Na odseku neke SS oklopniške divizije, ki je zopet pregnala Američane iz kraja de le Cloect, so našli 450 mrtvih. Razen tega so Nemci ujeli 308 Američanov, med njimi 12 častnikov.

Nezadovoljni z Montgomeryjem

Stockholm, 25. jul. Angleška javnost je vznemirjena sprico zadržanja Montgomeryja v Normandiji. Kakor poroča londonski dopisnik lista »Nya Dagligt Allehanda«, so se v Angliji mnogo nadejali od prodora, ki se je sedaj izkazal le za napredovanje, ki znaša komaj 10 kilometrov. Vojaki opazovalci v Londonu niso vsi prepričani, da je v glavnem slabše vreme krivo počasnega napredovanja. Britanski vojski opazovalci izjavljajo, da je močno Rommelovo topništvo, predvsem 88 mm topovi, zaustavilo britansko ofenzivo, tako da ima sedaj le krajeven pomen. Montgomery se je bal, da bi izgubil v nemškem zapornem ognju britanska borbena vozila, ter jih je vsled tega unaknil.

V časopisu »Daily Mail« piše Liddell Hart, da je iz vseh komentarjev razvidno, da so v Angliji nezadovoljni z Montgomeryjevo taktiko.

Ijujejo premiki na zapadnem krilu na obalnem področju Ligurskega morja. Na cesti, ki vodi iz Cascina proti Pisi, so se odmaknile nemške čete v bojih zopet nekoliko proti severozapadu. Izjavljali so se poizkusi Američanov, da bi prebili nemške zaščitne postojanke.

Berlin, 25. jul. Na italijanskem bojišču se je posrečilo dve dni nasprotniku, obiti levo krilo neke srdito se boreče oklopniško-grenadirske skupine. Nastala je nevarnost, da bo obkoljena. Z naglo odločitvijo je narednik Fuchs, kljub najtežjemu ognju z rezervami napadel sovražni obkoljevalni obroč ter istočasno izvedel napad s svojim oklopnikom. S pešico svojih mož ter z učinkovitim ognjem »Tigrac« so izvedli močan protinapad. Bojni skupini se ni posrečilo prizadejati Angloameričanom le izredno visokih krvavih izgub, temveč so v kratkem času utrlili polčaj nemške obrambe.

Strahovalci nad Turinom

Milan, 25. jul. Oddelki angloameriških bojnih in lovskih letal so izvedli v ponedeljek dopoldne težak teroristični napad na mesto Turin. Predvsem v stanovanjskih predelih je nastala občutna škoda.

Pričetek pričakovanega sovražnega napada v Normandiji

Severnoameričani so bili odbiti v srditih bojih — Velika obrambna bitka na vzhodu z naraščajočo silovitostjo — Še nadalje hudi boji v mestnem področju Lvova

Führerjev glavni stan, 25. jul. Vrhovno poveljništvo oboroženih sil javlja:

V Normandiji so pričeli Američani včeraj po silni topniški pripravi in stalnih letalskih napadih z močnimi silami napad severnozapadno od St. Loja ter južnozapadno od Carentana. V ogorčenih bojih je bil sovražnik odbit z visokimi krvavimi izgubami.

V zgodnjih jutranjih urah današnejega dne so pričele angleške divizije na področju Caena po izredno močni topniški in letalski pripravi s svojim tam pričakovanim napadom. Razvili so se težki boji, ki stalno naraščajo na silovitosti.

Ponoči so napadla težka bojna letala z dobrim uspehom od sovražnika zasedene kraje na predmostju, sovražnikova zbirališča ter oskrbo. Na morskem področju zapadno od Bresta je bil poškodovan nek sovražni rušilec. Nad predmostjem in nad zasedenimi zapadnimi deželami je izgubil sovražnik 21 letal.

Na francoskem področju je bilo pri očiščevalnih akcijah uničenih v boju 75 teroristov.

London nadalje obstreljujemo s težkim povračilnim ognjem.

V Italiji je izvedel nasprotnik včeraj mnogo krajevnih napadov na področju Pise, vzhodno od Pontedere ter z močnejšimi silami vzhodno in severovzhodno od Poggibonsija ter severno od Citta di Castella. Bil je povsod odbit z velikimi izgubami. Sovražnik, ki je vdrl severno od Citta di Castella v naše postojanke, je bil v protinapadu zopet vržen nazaj.

Nemški brzi bojni čolni so poškodovali pred dalmatinsko obalo neki britanski torpedni brzi bojni čoln.

Na vzhodu se nadaljuje velika obrambna bitka med zgornjim Dnjestrom in Finskim zalivom z naraščajočo silovitostjo.

V Galiciji se je izjalovilo mnogo sovjetskih napadov, ki so jih podpirali oklopniki in borbena letala, ob žilavem odporu naših hrabrih grenadirjev. Oddelki oklopnikov so vrgli v okretne vodenih bojih sovražne napadalne skupine na več mestih nazaj, potem ko so uničili številne oklopnike. V mestnem področju Lvova traja ogorčena borba še naprej.

Med Bugom in Vislo traja še nadalje močan sovražni pritisk. Posadka Lublina se je srdito upirala sovražniku, ki je s premočnimi silami napadal z vseh strani. Severnozapadno od Brest Litovska je bilo v protinapadu odstranjenih več boljševiških predmostij na zapadni obali Buga. Med Bialistokom in Grodnom, kakor severovzhodno od Kovna so se v hudih bojih izjalovili vsi prebivalni poskusi boljševikov.

Na bojišču od Dvinsk do Finskega zaliva so se izjalovili številni sovražni napadi, ki so bili izvedeni s podporo oklopnikov in borbениh letal. 56 sovražniških oklopnikov je bilo uničenih. Na nekaterih vdornih mestih so boji še v teku.

Letalstvo je izvedlo tudi včeraj z močnimi oddelki borbениh letal neprestane nizke napade v podporo četam na zemlji ter uničilo pri tem nadaljnjih 59 sovjetskih oklopnikov.

Sovražnik je izgubil v letalskih spopadih in z obstreljevanjem protiletalskega topništva 54 letal.

Ponoči so bila sovražna zbirališča čet in pripravljene postojanke na področju Lublina napadani sli težkih bojnih letal.

Po dnevnih sunkih sovražnih lovskih letal na južnozapadno nemško področje je izvedel neki britanski bombniški oddelek ponoči strahovalni napad na Stuttgart. Nekaj sovražnih letal je odrglo razen tega bombe na Berlin in kraje v Vzhodni Prusiji. Sestreljenih je bilo 15 sovražnih letal.

Nemški pozdrav v vojski

Führerjev glavni stan, 24. jul. Državni maršal Velikonemške države je kot po činu najstarejši častnik nemške vojske istočasno v imenu Generalfeldmarsala Keitla in velikega admirala Dönitza javil Führerju, da so zaprosili vsi deli vojske o priliki njegove rešitve, da bi smeli razbiči nemški pozdrav kot znamenje nezlomljive zvestobe Führerju ter najtesnejše povezanosti vojske in stranke.

Führer je ugodil želji vojske ter je dal svojo potrditev.

S takojšnjim učinkom stopa sedaj v veljavo nemški pozdrav namesto pozdrava s položajno desne roke na pokrivalo.

General Korten in Brandt podlegla pškodbam

Berlin, 25. jul. Načelnik generalnega štaba letalstva generalni polkovnik Günter Korten ter prvi generalštabni častnik v operativnem oddelku generalnega štaba vojske generalni major Heinz Brandt, sta podlegla poškodbam, ki sta jih dobila o priliki napada na Führerja. Kakor je bilo že javljeno, je umrl že takoj na dan atentata težko ranjeni sodelavec Heinrich Berger.

Državni maršal Göring ob smrti generala Kortena

Berlin, 25. jul. Državni maršal Hermann Göring je posvetil načelniku generalnega štaba letalstva, generalnemu polkovniku Günterju Kortenu, ki je bil težko ranjen o priliki morilskega napada na Führerja, in ki je sedaj podlegel poškodbam, naslednjo posmrtnico:

»Tragična usoda je iztrgala iz naše srede generalnega polkovnika Günterja Kortena, načelnika generalnega štaba letalstva. Generalni polkovnik Korten je padel kot žrtev morilskega napada na našega Führerja. Letalstvo izgubi z njim odličnega častnika, ki je z neusahljivo odločno voljo in z navdušenjem na zgleden način izpolnjeval svojo odgovorno nalogo in ki si je kot odlična vojaška osebnost pridobil nemisljivih zaslug v usodnem boju nemškega naroda. Jaz sam ne izgubim z njim le enega mojih najhujših in najboljših sodelavcev, marveč tudi tovariša in prijatelja, ki bo ostal meni in nam vsem nepozaben. Njegova s smrtno zapečatena zvestoba do njegovega ljubljene Führerja, je nam vsem volilo. Letalstvo sklanja svoje zastave pred svojim načelnikom generalnega štaba, ki je bil odpoklican v Ve-

liko armado. Göring, državni maršal Velikonemške države in vrhovni poveljnik letalstva.

Generalni polkovnik Guderian ob smrti generala Brandta

Berlin, 25. jul. Načelnik generalnega štaba vojske generalni polkovnik Guderian je izdal ob smrti generalnega majorja Brandta naslednjo posmrtnico:

»Ob strani Führerja je bil pri morilskem napadu 20. julija hudo ranjen generalni major Heinz Brandt, ki je bil v službi na vodilnem mestu v generalnem štabu vojske. Kmalu nato je podlegel svojim hudim poškodbam.

Z njim izgublja vojska odličnega častnika, ki sta ga odlikovala neomajna službena zvestoba ter izredna samovozgoja. V nesčitem delu je dal svojo delovno silo v službo Führerja in domovine.

Vojska izgublja z generalnim majorjem Brandtom enega svojih najboljših častnikov, ki si je v svojem sodelovanju pri vodstvu velikonemškega boja za svobodo pridobil nemisljive zasluge.

V globoki žalosti sklanja vojska nemško vojaško zastavo pred svojim mrtvim generalnim majorjem Brandtom kakor pred enim svojih najboljših.

Nemški vojski v severni Finskij Führerju

Helsinki, 25. jul. V imenu nemških vojakov gorske armade v severni Finski je poslal njen vrhovni poveljnik generalni polkovnik Rendulic Führerju sledečo brzojavko:

»Moji Führer! Moje moje gorske armade in jaz smo z globoko hvalečnostjo izvedeli, da je dobitljiva in modra Previdnost obvarovala Vas, moj Führer, pred posledicami samostojnega napada. Mi, nemški vojski na najsevernejšem bojnem področju Evrope Vam zagotavljamo, moj Führer, našo nezlomljivo zvestobo ter Vas pozdravljamo s fanatičnim navdušenjem. Naj živi velika Nemčija in njen ljubljeni Führer!»

Argentina in USA

Stockholm, 25. jul. Kakor javlja agencija Reuter, je sklenila argentinska vlada odpoklicati svojega veleposlanika v Washingtonu Escobaria.

Zaupanje vase

Vprav čudovite so zrelost, discipliniranost in samozavest, ki jih je pokazal nemški narod, ko ga je sredi najhujše vojne vihrne hotela zarotniška klika nezadovoljnih aristokratov z atentatom na Führerja pah-niti v nepopravljivo nesrečo. Danes se že jasno vidi, da je ta zločinski poskus le še bolj povezal veliko nemško nacio in jo še bolj strnil okrog Führerja, v katerem ima jamstvo za svojo zmago in svojo veličino in kateremu slej ko prej neomajno zaupa. Kakor že ves čas te gigantske vojne, zlasti pa v njeni sedanjih dramatični fazi, vnovič vznemirja občudovanje sveta, tudi onega v sovražnem taboru, popolna mirnost in hladnokrvnost ne le nemškega vodstva, temveč tudi najsiirših nemških množic. V tem se v najlepši luči kaže vsa notranja moč in vrednost nemškega naroda, ki se ne pusti begati od nikogar in ničesar, temveč mirno opravlja svoje delo, ki zahteva v vojni dobi največje napore vsakega posameznika. On s popolno vero sledi svojemu vodstvu, predvsem pa Führerju samemu, v čigar trdne roke je že pred 11 leti položil svojo usodo.

Prav gotovo se danes na bojiščih odloča usoda marsikaterega naroda, med njimi tudi nemškega, kakor je to v svojih člankih in govorih že večkrat odkrito povedal svojemu narodu tudi minister dr. Götthels. Tega se danes nedvomno zavedajo vsi Nemci brez razlike. Toda čim dramatičnejša postaja borba, čim več naporov zahteva od nemškega naroda in v njem od vsakega nemškega državljanca, tem samozavestnejše je zadržanje Nemcev, tem odločnejša je njihova volja, da store vse, kar zahteva od njih domovina, in tem popolnejše in zglednejše izpolnjujejo vse, kar jim vodstvo do-loči kot neposredno nalogo. V tem pogledu nemški narod prav gotovo nima primere med evropskimi narodi, pa tudi v širšem svetu bi najbrž ne našli večje, bolj strnjene in enotne narodne skupnosti kakor jo predstavljajo Nemci prav v tej vojni, ki po svojih razsežnostih in popolni zapestitvi vseh razpoložljivih človeških sil daleč prekaša vse dosedanje. Morda bi samo pri Japoncih, ki so se v tej gigantski borbi znasli na strani Nemčije, našli nekaj podobnega.

Kdor od blizu opazuje nemško vojno mravnost, v katerem je vsakomur dodeljena njegova posebna naloga v interesu skupnosti, se kar ne more načuditi popolni mirnosti in hladnokrvnosti, s katero prenašajo Nemci vse današnje vojne očitave. Obe vrli in kažejo tudi v samem zasledovanju vojniških dogodkov, ki se razvijajo kar na treh bojiščih, ne da bi zaradi njih kdor koli izgubil niti za trenutek svoj kompas. Discipliniranost in notranja trdnost prihajata prav v tem pogledu do tako vidnega izraza, da ju nihče ne more prezreti in da ju tudi sovražnik v polni meri priznava. Iz teh vrlin pa črpa nemški narod v vsakem trenutku, naj bo še tako dramatičen, tudi ves zalet, ki ga kaže v samih vojniških operacijah in dejanjih. Lahko rečemo, da je nemški narod v tej vojni pre-kosil samega sebe in da se, zaupajoč neomajno svojemu vodstvu, ni pustil niti za trenutek speljati na kakršna koli stranska pota. Najbolj zgorelo dokaz temu je dejstvo, da je Nemčija na znotraj popolnoma mirna — navzile vsem strahotam, ki jih ta vojna prinosa tudi za njeno civilno prebivalstvo, in ravno v zadnjih dneh navzile zarotniškimu podvigu svojemu narodu od-tujene, sebične plemiške klike.

Ko tudi mi Slovenci občudujemo te visoke vrline nemškega naroda, nam naši lastni interesi narekujejo, da si jih vzamemo tudi mi za zgled. V času, ko se odloča usoda neprimerno večjih narodov kakor smo mi, moramo tudi mi podrediti vse svoje posebne interese samo skupnim narodnim interesom. S podvojenimi močmi so posvetimo svojemu delu, pri tem pa po vzoru Nemcev, ki so nas vzeli v svojo zaščito, zaupajmo vase in v zmago evropske skupnosti nad vsemi neevropskimi silami. S tem homo najpejše služili ne le evropski in svoji slovenski skupnosti, temveč tudi vsak samemu sebi!

Duce Führerju

Berlin, 25. julija. Po svojem povratku iz Führerjevega glavnega stana je poslal Duce Führerju sledečo brzojavko:

»Pri svojem povratku v Italijo, ko Vas je Previdnost ohranila ljubce nemškega naroda za boljšo bodočnost Evrope, bi Vam želel, Führer, ponovno potrditi, da sta me vera vojakov Italijanske republike, ki so bili izvežebani v Nemčiji, ter izredna hrabrost Vaših čet trdno prepričala, da bosta narodno-socialistična Nemčija in fašistična Italija z združenimi silami premagali boljševizem.

Dovolite mi, Führer, da Vam izrazim svoje neizpremenljivo tovariško prijateljstvo.



Links: General Rösener zelehnet Oberleutnant Furlan und Hauptmann Menichanin mit dem Kriegsverdienstkreuz II. Klasse aus. — Levo: general Rösener pripinja odlikovanje nadporočniku Furlanu (spredaj) in stolniku Menichaninu. Rechts: General Rösener beglückwünscht die Landwehrmänner zur Beförderung — Desno: general Rösener častita domobran-cem k napredovanju

General Rösener pri slovenskih domobrancih

Obiskal je domobranski udarni bataljon na Dolenjskem ter osebno izročil domobrancem hrabrostna odlikovanja

Ljubljana, 25. julija.

V zadnjem času sta tolovajskim skupinam na Dolenjskem povzročala posebno hude in občutne izgube domobranski udarni bataljon, ki ju vodi stotnik Dušan Meničanin in major Križ. Ni bilo skoraj dneva, da ne bi domobranci pod vodstvom svojih poveljnikov podili komunističnih gozdnikov iz kraja v kraj in jih vedno znova opozarjali na skorajšnje popolno uničenje tolovajstva v naši pokrajini. S svojimi prodornimi sunki v jedra tolovajskih skupin sta dolenjska domobrankska udarna bataljona že postala strah in trepet morilce slovenskih življenj in uničevalce našega narodnega premoženja. Zato je ta udarna domobrankska bataljona prav posebno spremljala hvalosteno tako težko prizadetega naroda; kjer koli se je udarni bataljon pojavil, je njegov prihod vedno pomenil, da tolovajev tja več ne bo, ker so že preneka-terikrat bridko občutili njegovo udarno silo.

Meničaninov udarni bataljon pa je dobil večerjati tudi najvišje priznanje od samega SS-Gruppenführerja, g. generala Rösenerja, ki ga je obiskal v spremstvu svojih štabnih oficirjev, poveljnika slovenskega domobranstva podpolkovnika Krenerja in zveznega oficirja podpolkovnika Balkeja.

Udarni bataljon je pričakoval visokega gosta na svojem sedanjem položaju nekje na Dolenjskem. Domobranci so bili skupno z nemškimi vojniki strumno razporejeni na določenem prostoru. Pred njimi je bila tudi domobrankska godba, ki je ob prihodu SS-Gruppenführerja zaigrala pozdravno koračnico. Medtem je generalu Rösenerju najprej raportiral g. Hauptmann Schumacher, nato pa g. major Križ. G. general je zatem v spremstvu poveljnika slovenskega domobranstva g. podpolkovnika Krenerja, zveznega oficirja g. podpolkovnika Balkeja in g. Hauptmanna Schumacherja obšel bataljon.

Iz nagovora generala Rösenerja

Po vojaškem pregledu nemških in domobrskih borcev proti tolovajem je stopil, obkrožen od svojega spremstva, g. general Rösener pred domobranci ter jih pozdravil z nagovorom, v katerem je med drugim poudarjal:

»Slovenski tovariši! Dne 20. aprila tega leta ste v Ljubljani in na ostalih postojankah prisegli, da se boste ob strani nemškega vojaka borili proti banditom na svoji zemlji. Vem, da so vas zaradi tega mnogi zasvovali, mnogi so vas tudi prezirali, toda vi ste vztrajali na svojih mestih in se držali dane prisige. Zato tudi vem, da se na vas tu lahko zanesem. Iz tega razloga nameravam sedaj tudi povišati nekatere domobrnce v višje čine ter jim podeliti hrabrostna odlikovanja za neustrašeno zadržanje v borbah proti banditom. To pa naj bo samo začasno priznanje. Ko bo ta vojna končana in bo zopet napočil mir, vam bom pa dal vse to, kar sem vam svojačasno obljubil.

Marsikateremu od vas so banditi iz gozdov pobili očeta ali mater, brata ali sestro. Tega se vedno zavedajte in imajte stalno pred očmi, da je to krivico treba maščevati in do temelja iztrebiti banditstvo.

Od vas, domobranci, pa za dogode tega cilja zahtevam brezpogojno poslušnost in disciplino.

Napredovanja v slovenskem domobranstvu

Govor g. SS-Gruppenführerja je sproti prevajal g. podpolkovnik Krener ter so ga domobranci z odobravanjem vzeli na znanje. Pred g. generala Rösenerja so bili nato pozvani: višji domobranski narednik Stan-ko Babič ter domobranci: Zupančič, Križ in Križaj. Višjega domobranskega narednika Stanka Babiča je SS-Gruppenführer povišal v čin domobranskega poročnika, do-

moobrnce Zupančiča, Križica in Križaja pa za domobranske podnarednike.

Vsakemu je g. general osebno čestital k povišanju ter je z njimi izmenjal nekoliko toplih besedi, s katerimi jih je pohvalil za dosedanje vestno izpolnjevanje vseh domobrskih dolžnosti ter jih je pozval, naj ostanejo taki tudi v bodoče.

Prvi odlikovani domobranci

Po povišanju prvih domobrncev v višje čine je g. SS-Gruppenführer odlikoval tudi večje število domobrncev iz udarnih bataljонов, ki so se posebno izkazali v borbah proti tolovajem.

Kot prvima častnikoma slovenskega domobranstva je g. general Rösener pripel na prva visoko nemško vojaško odlikovanje: vojni križ za zasluge II. stopnje stotniku Dušanu Meničaninu in nadporočniku Dragotinu Furlanu. Oba sta prejela tudi pomen tega odlikovanja ter jima je k njemu toplo čestital.

Pred bataljonsko vrsto se je medtem razvrstilo 108 domobrncev, ki so za svoje u- naštvo v borbah proti tolovajem prejeli od SS-Gruppenführerja hrabrostna odlikovanja za borbo proti banditom. To odlikovanje je g. general Rösener pripel tudi g. Hauptmannu Schumacherju ter nemškima vojaka Schneiderju in Pfeiferju. Dobila sta ga poleg že omenjenega odlikovanja tudi stotnik Meničanin in nadporočnik Furlan.

Govor domobranskega poveljnika podp. Krenerja

Po končani razdelitvi odlikovanj je do- moobrnce nagovoril njihov poveljnik gosp. podpolkovnik Krener s sledečimi besedami:

»Domobranci! Danes se je zgodilo prvo od- kar obstoja slovenskega domobranstva, da ste bili odlikovani za svojo hrabrost v boju z banditi. Prejeli ste prva visoka nemška odlikovanja ter tudi napredovali v višje čine. V tem trenutku gleda na vas z zado- voljstvom in veseljem ves slovenski narod, ki nas podpira v borbi proti banditom. Po- nose in na vas, ker gleda v vas poroke za skorajšnje dokončno uničenje banditov na naši zemlji in zagotovitev srečne dobe miru, ko se bo zopet blagostanje vračalo v naše domove.

Zahvaljujem se vam za ves trud in hra- brost ter vas naprošam in od vas tudi zahtevam, da ostanete poslušni in discipli- nirani tudi v bodoče.

V tem trenutku pa smatram za svojo posebno dolžnost, da se zahvalim g. SS- Gruppenführerju za ves njegov trud, nje- govo dobro voljo in sploh za vse, kar je do sedaj storil za domobrnce in za slovenski narod. Vedeti namreč moramo, da brez njega slovensko domobranstvo ne bi bilo to, kar je danes in ne bi moglo tako uspešno uničevati komunističnih krvolokov na naši zemlji. V svojem lastnem imenu in v imenu slovenskega domobranstva ga naprošam, naj bo tolač zahvale vsega slovenskega domobranstva na najvišjih mestih za vsa- naklonjenost, katere je bilo do sedaj dele- žno in za prva visoka odlikovanja, ki so bila danes podeljena našemu domobran- stvu. Gospoda SS-Gruppenführerja tudi naprošam, naj ohrani svojo naklonjenost slovenskemu domobranstvu in slovenske- mu narodu še v bodoče, da bo največji sovražnik našega naroda, krvavo komuni- stično banditstvo, na naši zemlji dokončno zatrito in uničeno.

Za izvajanja g. podpolkovnika Krenerja se je g. SS-Gruppenführer zahvalil ter mu je obljubil vso naklonjenost in podporo slovenskemu domobranstvu še za v bodoče. Gospod SS-Gruppenführer je zatem ostal še dalje časa med domobranskimi častniki, domobranci in nemškimi vojniki, se z njimi prisrčno in prijateljsko pogovarjal ter se zanimal predvsem za potoke zadnjih uspeš- nih bojev s tolovaji. Navdušeno pozdrav- ljen od celotne posadke se je nato vrnil na svoje službeno mesto.

Gospodarstvo

= Iz gorenjskega trgovinskega registra. Tvrdis Kluge, Majdič, Regenhart, Siegel d. d. v. Jaršah je po sklepu občnega zbora z dne 19. junija t. l. prenehala posloovati kot delavska družba in postuje odslej kot komanditna družba. Osebo jamečji druž- benik je Rihard Böhm, industrijec v Jaršah. Pri družbi je udeleženi 13 komanditistov.

= Vnovčenje letine na Hrvaškem. Hrvatska državna centrala za prehrano »Do- pos« je izdala nove predpise za oddajo in obračunavanje letošnjega pridelka. Od skupne po- vršine pridelane posredstva se najprej od- štejejo površine nerodovitne zemlje in gozdov, nato se odbijejo deputati, ostanek pa se sma- tra kot kmetijsko izkoriščena zemlja. Od po- vršine te kmetijsko izkoriščene zemlje se nato odštejejo površine travnikov in pašnikov ter površine, posejane s krompirjem in industri- skimi rastlinami, glede preostale površine pa velja oddajna dolžnost za žito. Proizvajalci, pri katerih zmanjajo travniki in pašniki: več- kakor 25% kmetijsko izkoriščene zemlje, lahko namesto koruze oddajo seno, toda le v od- stotku, ki ga predstavljajo travniki v primeri z vse kmetijsko izkoriščeno zemljo. Pri tem se 300 kg sena računa na 100 kg koruze. Od- dajna dolžnost za žito in koruzo je merodajna tudi za količine fižola, ki ga mora vsak kmet oddati. Kmetje, ki ne pridelujejo fižola, lahko namesto fižola oddajo grah, lečo ali pa žito, koruzo in krompir. Pri obračunavanju se vz- me 100 kg fižola, graha in leče za 100 kg kruš- nega žita, odnosno 180 kg ovsa, ožimnega je- čmena, ajde ali prosa, odnosno 600 kg krom- pirja. Kmetje, ki oddajo več pridelkov, kakor je predpisano, dobe za to posebne premije.

= Madžarsko filmsko gospodarstvo. Madžarska se je v teku vojnih let v ev- ropiski proizvodnji filmov povzpela na tretje mesto z letnim produktivnim pro- gramom 40 velikih filmov. V zadnjem času je sicer nastopila v filmski proizvodnji ne- kaka stagnacija deloma zaradi personalnih težav v zvezi z izločitvijo židov, deloma pa zaradi rezerviranosti bank pri kreditir- ranju proizvodnje. Filmska podjetja stre- me za tem, da bi se ustanovila posebna filmska banka. Madžarska vlada je začela

Obvestila »Prevoda«

Delitev dodatnega obroka zaseke

Delavci, zaposleni pri težkih in najtežjih delih, prejmejo dodatni obrok zaseke za mesec julij pri najbližjem, spodaj določe- nih mesarjih in sicer: po 50 gr na odre- zek dodatne živilske nakaznice za težke delavce »T. D. 11« in »T. D. 12«, skupno 100 g ter po 50 g na odrezke dodatne ži- vilske nakaznice za delavce pri najtežjih delih »N. T. D. 18«, »N. T. D. 19«, »N. T. D. 20« in »N. T. D. 21«, skupno 200 gr.

Zaseko bodo prodajali samo v četrtek, dne 27. 7. od 7. ure zjutraj neprenehoma do 6. ure zvečer sledeči mesarji: Jelenc Josipina, Celovška cesta 54, za Šiško; Hro- vat Anton, Tržaška 26, za Vič; Nered Jo- sip, Trnovska 2, za Tarnovo; Žan Ivo, Bo- horičeva 11, za Moste; Podborski Pavel, Dunajska cesta 97, za Bežigrad ter Rotar Pavel za središče mesta na mesarski trž- nici. Izven te delitve se zaseka ne bo deli- la za delavce, zato naj upravičenci vsaka- kor dvignejo zaseko na določen dan, ker jim sicer odrezki zapadejo.

Določeni mesarji bodo dvignili zaseko v Prevodovnem skladišču na klavnicni dne 27. julija zjutraj ob pol 6. uri. Morebiti pre- ostalo zaseko bodo vrnili v isto skladišče istega dne najkasneje ob pol 20. zvečer.

Zaseko lahko dvignejo pri gori določenih mesarjih tudi upravičenci iz ostalih ob- čin, v kolikor se nahajajo na ta dan v Ljubljani.

Delitev maščob na bolniška nakazila

Upravičenci, ki so prejeli ol bolniškega odseka Mestnega preskrbovalnega urada v Ljubljani za maščobe v mesecu juliju bol- niška nakazila, prejmejo: a) olje vsak pri svojem stalnem trgovcu in b) trde maščo- be in sicer eno polovico količine, na katero se glasi nakazilo, surovega masla in eno polovico mesne zaseke. To razmerje je ob- vezno. Izdajanje samo ene vrste maščob ali zamenjava nista dopustni. Nadrobna cena surovega masla je 33.20 L, zaseki 27 L za kilogram.

Surovo maslo in zaseko bodo delili sle- deči trgovci: Kačar, Vodnikova 87, za severozahodni del mesta (Dravice, Šiška), Avsec, Bežigrad 13, za severni predel me- sta (Bežigrad, Brinje), Lunder, Rožna do- lina, cesta 11/2, za južnovzhodni predel mesta (Rožna dolina, Vič, področje Trža- ške ceste), Kačar, Sv. Petra cesta 67, za osrednji predel mesta, Šarabon, Zaloška cesta 1 za zapadni predel mesta (Vodmat, Moste, Štepanja vas), Pengov, Karlovska c. 19, za južni in južnovzhodni predel me- sta (Trnovo, področje Karlovske in Do- lenjske ceste) ter Nabavljalna zadruga uslužbencev državnih železnic, cesta 800 let Ljubljane, za upravičence žanice zadruga.

Našteti trgovci bodo delili zaseko in maslo po sledečem redu: 26. 7. potrošni- kom z začetnico od A do G, 27. 7. potroš- nikom z začetnico od H do N, 28. 7. po- trošnikom z začetnico od O do S, 29. 7. potrošnikom z začetnico od T do Ž in 31. julija dopolne zamudnikom. Na ta dan popoldne so trgovine zaprte.

Potrošniku, ki si ne bi nabavil maščob v gori določenih delih, bo nakazilo zapadlo in nanj ne bo mogel več dobiti maščob, niti zamenjati nakazila. Vse prošnje bi bile odveč. Zato pozivamo vse prizadete, da se ravnojo v lastnem interesu točno po danem razporedu.

Zbrane odrezke bolniških nakazil naj predložijo gori določenim trgovcem obnem z ostalimi odrezki kot običajno Mestnemu preskrbovalnemu uradu v dne 1. do 4. avgusta.

Najvišje cene na ljubljanskem živilskem trgu

Šef pokrajinske uprave je 24. julija t. l. določil za tržno blago v Ljubljani najvišje cene, ki veljajo od ponedeljka 24. julija zju- traj dalje do objave novega cenika.

Najvišje cene, ki je po njih dovoljeno v Ljubljani prodajati v ceniku navedeno blago in ga plačevati, so naslednje:

Novo kislo zelje 10.50 L, kislja repa 4.20 L, zelje v glavah 6 L, ohrovt 8 L, rdeča pesa 5 L, kolerabice 4 L, cvetača 10 L, grah v stročju 10 L, luščeni grah 18 L, nizki fižol v stročju 10 L, visoki fižol v stročju 14 L, vrtna bučka 8 L, buče 5 L, kumare 10 L, glavna solata 8 L, endivija 6 L, radič 6 L, špinaca 6 L, šopek mešana zelenjava za juho 0.50 L, osna- ženo česen korenje 6 L, petršilj 6 L, čebula 6 L, česen 8 L, osnaženi hren 4 L, rabarbara 4 L, liter borovnic 8 L, ribez 15 L, sveže lipo- vo cvetje 10 L, maline 15 L. Kjer ni posebej naveden liter, veljajo cene za kilogram. Opo- zarjamo pa, da veljajo vse te najvišje dopus- ne cene samo za blago, pridelano v Ljubljanski pokrajini, ker veljajo za blago, uvoženo iz drugih pokrajin, cene, ki jih za vsako pošiljko posebej odobri šef pokrajinske uprave.

Posebno pa opozarjamo prodajalke in pro- dajalce, da mora biti po teh cenah napredaj vse blago zdravo, otrebljeno in v takem sta- nju, kakor je opisano v ceniku. Vsa povrtna mora biti osnažena in oprana, vendar pa ne več mokra ali namočena, pač pa sveža. Vse te najvišje dopustne cene in tudi vse nižje cene morajo biti vidno označene na vsem v ceniku navedenem blagu ne samo na živilskih in Pogačarjevem trgu, temveč tudi na živilskih trgih v Mostah, na Viču, na Sv. Jakoba trgu in v Šiški, enako pa sploh pri vseh prodajalcih in prodajalkah po vsej mestni občini ljubljani- ski.

Blago, ki so bile cene zanj objavljene v prejšnjih maksimalnih cenikih in jih sedaj ni v ceniku, se mora prodajati po prejšnjih cenah kakor ob isti letni dobi lanskega leta, če ni bila za blago s posebno odločbo šefa pokrajins- ke uprave — odsek za določanje cen — odo- brena drugačna cena.

Ponavljamo, da imajo prodajalci na drobno dolžnost na blago postaviti listič z otno ceno in kakovostjo blaga. Ta cenik mora biti obešen na vidnem mestu tako v trgovinah na debelo kakor v prodajalnah na drobno. Ceniki se dobe v mestnem tržnem uradu po 50 cent.

Za pridelke, ki jih ta cenik ne navaja, velja zadnje cene iz prejšnjih cenikov.

Kritični predpisi tega cenika bodo kazno- vani po naredbah z dne 26. januarja 1942, št. 8, in z dne 25. novembra 1942, št. 214, ter po naredbi z dne 12. marca 1941, M. a. številka 358.

„Zaenkrat“

Ko je v letu 1941. v naših krajih začela nastopati »osvobodilna« organizacija OF, je bilo v tej prvi dobi le malo ljudi, ki so vedeli, kdo stoji v ozadju tega pojava. Komunistična stranka, ki je »osvobodilno fronto« poklicala v življenje, je namreč dobro vedela, da s komunističnim izveškom in boljševiško revolucionarnim programom kljub temu, da so množice po zlorabi Jugos- lavije izgubile duhovno ravnotežje in so bile zelo dovzetne za oblike udejstvovanja, vendar ne bi uspela. Zato se je v prvem času dosledno skrivala v ozadju »konspira- cije«, dasi ni izpustila iz rok niti ene vo- dilne niti, s katerimi je upravljala vse pri- krite in odkrite pojave OF. Šele kasneje, ko je komunistična partija smatrala, da ima tudi nekomunistične pristake OF že dovolj v kleščah, je postopno začela kazati svoj pravi obraz. Ljudstvo, ki komunisti- čne stranke iz prejšnjih časov zaradi nje- ne šibkosti in nepomembnosti ni poznalo, tudi njenega novega nastopa ni znalo ta- krat se pravilno presoditi. Smatralo je, da je komunistična stranka pač ena izmed strank samo da se v preteklem političnem življenju ni javno udeleževala in je morda zato še bolj poklicana da stopi na čelo »vsenarodnega« dela.

Narod se takrat ni zavedal, da ima v sedanjih vojni komunistična stranka vse drugačne naloge kakor boriti se za narod- no svobodo in za poboljšanje socialnega reda. Vse komunistične stranke so dobile za sedanjvo vojno navodila, da se bore za osnove bodočega sovjetskega vpliva v Ev- ropi in v svetu sploh. Dohle so ukaz, da ustvarjajo povsod vse potrebne predpo- stavke, da se ob koncu vojne, kjer koli bi to bilo mogoče, izvede tudi dejanska sovjeti- zacija, ki naj vodi potem zunanega iz- raza v »prošnjak« za priključitev k Sovjet- ski zvezi, ali pa v ustanovitvi navidezno samostojne komunistične države.

Komunistična stranka je iz nepoznanja izvirajoče razpoloženje ljudstva znala do skrajnih možnosti izkoristiti za svoje cilje tudi pri nas. S svojo preračunano taktiko, katere so se njeni voditelji dolgo učili v vseh komunističnih centrih, predvsem pa v Moskvi sami, je znala uspešno paraliza- rati vse poskušne onih, ki so svarili narod pred posledicami, ki bodo nujno morale na- stopiti. Apeli na razum so se razblinjali pred zanesenjaštvom našega človeka, ki ni bil politično vzgojen in se je raje oklepal novih »avtoritet«.

Šele izbruh komunistične revolucije, ki se je pričela v večjem obsegu v letu 1943. in dosegla višek civilizma po 8. septembru, je ljudem dokončno odprl oči. Tega dne se je pričel tudi padec »osvobodilne fronte«. Strahotni »osvobodilni« val je tudi za slepa otipljivo razkrinkal protinarodno de- lovanje komunistov, ki so po tem času za- čeli hitro izgubljati na številu svojih sim- patizerjev. Udarci, ki jih je OF doživela nato tudi v vojaškem pogledu, so nujno morali dovesti do novih osnov komunisti- čne spekulacije.

Boji na vzhodnem bojišču

Berlin, 25. jul. Mednarodni poročevalski urad poroča o bojih na vzhodnem bojišču:

Velika bitka na področju Lvova in Kar- patskega predgorja se je stopnjevala več- raj do posebne silovitosti. Medtem ko so bili madžarski hovenjski oddelki severno in severnovzhodno od Karpotov v srđitih bojih z močnimi motoriziranimi sovjetski- mi oddelki, so nemške čete vzhodno in se- vernovzhodno od Lvova krvavo zavrnile silne boljševiške napade. Vendar se je po- srečilo sovjetskim oklopnim kinom, da so z juga in zapada prodrli do Lvova. Nemška posadka se je združila v mestni sredini ter se je uspešno upirala boljševi- kom v vseh nadaljnjih napadih. Pri tem je uničil nemški obrambni ogenj 19 sov- jetskih oklopnikov in 13 napadalnih topov. Nekemu drugemu sovjetskemu napadalne- mu oddelku se je posrečilo severno mimo Lvova prodrati do Sana, Poizkus se skupi- ne, da bi zavzela mesto Jaroslav se je iz- jalovil z velikimi izgubami sovražnika. Sovjetski oddelki, ki so severno od Jaro- slava prekoračili San, so bili v protinapa- du uničeni. Pri tem je bilo ujetih mnogo boljševikov, poleg tega pa zaplenjene tudi velike množice orožja, med drugim 7 oklopnikov ter 4 izvidniški oklopniki.

Na severnem odseku tega napadalnega področja je vztrajala nemška posadka v Lublinu kljub vsem sredotočnim napadom močnejših boljševiških sil, ki so utrpeli pri svojih neprestanih napadih na nemške za- porne postojanke nenavadno velike krvave izgube. Večraj je bilo v bojih za Lublin uničenih 39 oklopnikov.

Na srednjem odseku vzhodnega bojišča je posebno uspešno poteklo nekaj nemških napadalnih podvigov. Pri tem se je posre- čilo nemškim četam odpraviti neko sovjets- ko predmosje ob Bugu. Posadka je bila uničena. Pri drugih protinapadih so Nemci zamašili boljševce vrzeli, pri čemer so bile obkoljene močnejše sovjetske bojne skupi- ne, ki bodo sedaj uničene. V učinkovitem ognju nemške obrambe in ob podpori nem- ških letalskih oddelkov so se izjalovili po- novni boljševiški poizkusi, napasti novo bojno črto. Neki oddelk nemških borbenih

Ta nova taktika doživlja prav danes, kakor izgleda svoj vrhunec. Ne samo ko- munistična partija v slovenskih predelih, temveč tudi ona v drugih pokrajinah bivše Jugoslavije je na taktičnem umiku, ker je prišla do spoznanja, da ji lahko samo po- polnoma spremenjena taktika ohrani polo- žaj, ki ga je z muko izgradila na zaneso- najstvu ter politični naivnosti ljudstva. Ta taktika kulminira danes na še večerj ne- verjetni misli, da bi komunisti pristali na Jugoslavijo, kralja Petra in begunsko vlad- lo, na prejšnjo državno zastavo, skratka, na vse tiste »reakcionarne« attribute prete- klosti, proti katerim so se z vso srditostjo do danes borili. Vendar je neverjetno po- stalno verjetno iz enostavnega razloga, ker je komunistom dovoljeno v dosegu končne- ga cilja izbirati in porabljeni vsa sredstva, izdati zunanje tudi svoja načela, samo da ne propade »stvar«. Naenkrat so tako po- stali »Jugoslovanci in pristasi kralja Pe- tra...

Narod pa je spregledal tudi to komuni- stično igrro in se po njej ne da več begati in zapeljivati. Pa ne samo to. Narod se je naveličal komunizma kot takega in ga od- klanja, pa naj se mu ponuja v kateri koli obliki in s kakršno koli taktiko. Zato je zanimivo polmesечно poročilo komunisti- čne »komande mesta« Trebnja z dne 27. maja 1944, ki vsebuje sledeča razmišljanja in naslednji predlog:

»Ob tej priliki in v zvezi s prejšnjim po- ročilom bi bilo omeniti, da se je v pogov- oru s prebivalstvom doznalo, da bi se marsikto povsem strinjal z narodno-osvo- bodilnim pokretom, da ne bi bilo pri tem toliko govora o komunizmu. Izgleda, da narod še vedno veruje v časopisne »races« o komunizmu iz predvojnege časa, da ima nejasne in meglene pojme o komunizmu in da ga še vedno krivici strah pred njim.

Da bi se prišlo temu v okoliščini, da bi se pridobilo čim več prebivalstva, predlaga- mo, naj bi propagandisti, kulturniki itd. dali glavni poudarek na NOV in slika! Sovjetsko zvezo kot zmagovalko, kot go- spodarsko in upravno urejeno državo itd., v ozadje pa bi stopila zaenkrat beseda o komunizmu. Zato je seveda potreben du- ševno prožen in sposoben človek, ki bo znal izvesti simpatije in s tem pridobiti prebivalstvo za naš pokret. Le tako bo od- ziv za skorajšnje volitve polnoštevilčen.

Kaj torej lahko pričakujemo? Zopet »neverjetno«, da bodo komunisti pomedili tudi s komunizmom, ker jim pač tako na- rekuje »stvarnost razvoja«, kakor se je iz- razil v nekem članku »tovariši« Kidrič. S tem bodo prenehale, kakor najbrže pričaku- jejo, o njih tudi vse »races«, ki pa jih Slovenci le predobro poznamo kot tragi- čno resnico, ki je ne bodo mogli utajiti, četudi se navidežno preokrenejo za 180 stopinj. Kajti pred očmi vsakogar bo leb- del vedno, pa naj si bo komunistična stran- ka še tako »lusnevo prožna«, tisti del trebanjskega poročila, povsem odgovorja- jočega stvarnemu stanju, ki pravi: »... v ozadje bi pa stopila zaenkrat beseda o komunizmu.

Zivahni boji so se razvili nadalje na je- zerskem področju južnovzhodno od Dvinsk- ka, pri čemer so bile po večernih srđitih bojih odmaknjene nemške črte za tri km proti severu. Na velikem področju med Dvinskom in Pejpuskim jezerom pa se je izjavila večina sovjetskih napadov že pred nemškimi postojankami. Nemški pre- miki čet na zbirališča in na skrajšano boj- no črto potekajo povsod po načrtu kljub močnemu boljševiškem pritisku. Skupno je bilo uničenih večraj na severnem odseku vzhodnega bojišča 53 sovjetskih oklopnikov.

Berlin, 25. jul. Boj za Lvov se nadalju- je z nezmajljivo silovitostjo. Nemške čete so se zagrizeno upirale sovražniku, ki je vdrl v mesto iz juga. Predvsem so ga ovirale pri dovozu novih sil ter ob mest- nem robu odbile vse napade na obeh stra- neh vdrnega mesta. Njihov odpor je bil toliko trdovratnejši, ker so ga z vzhoda podpirale sile, ki so tudi tam ponovno odbile napadajočega sovražnika.

Finsko vojno poročilo

Helsinki, 25. jul. Včerajšnje finsko vojno poročilo se glasi:

Na zapadnem delu Karelske ožine so bile odbite sovražne izvidnice. Južnozpadno od Ihantale so bili odbiti manjši napadi. V ostalem obojestranski ogenj topništva in metalev min.

Severnovzhodno od Ladoškega jezera med Pitkäranta in jezerom Loimola izvid- niško delovanje. Severno od tod so se na- daljevali silni boji. Naše čete so odbile na področju okrog jezera Zolve napade so- vražnih oddelkov ter jim prizadejale velike izgube. S področja Ilomantsija in ob jeze- ru Ruki ni ničesar posebnega poročati.

»Völkischer Beobachter« o obrambni bitki na vzhodu

Berlin, 25. jul. V članku pod naslovom »Obrambna bitka na vzhodu« pravi »Völkischer Beobachter« med drugim:

Obrambna bitka divja sedaj z izredno silovitostjo na vsem področju vzhodnega bojišča od Pskova pa do severnega Kar- patskega predgorja. Le na južnem Kar- patskem predgorju in v Rumuniji vlada zaenkrat še mir. Glavna smer sovjetske ofenzive ni naperjena sedaj kakor lani proti jugu marveč proti zapadu. Cilj ofen- zive je nedvomno velika odločitev na ozemlju Generalne gubernije.

Naravno ne more sama hrabrost bore- čih se čet dolgo zadržati sovražnika. Toda k temu pridejo in bodo še prišli ukrepi vrhovnega vodstva. Vsiel moči sovražne ofenzive, se ne morejo Nemci zadovoljiti z ukrepi, ki bi zadostovali pod prejšnjimi okolišninami kakor n. pr. pošiljanje posa- meznih rezerv na bojišče. Takšni ukrepi so lahko tudi sedaj na mnogih mestih po-

trebni in koristni, vendar zavisi odločitev obrambne bitke od velikopoteznih odredb. Ti ukrepi bodo predvsem v tem, da bodo zbrane za sedanjvo bojno črto nove močne sile, ki bodo potem sprejele umikajoče se oddelke ter skupno z njimi kot močne bojne skupine dokončno zaustavile so- vražnika. Kje bo ta nova bojna črta, za- visi predvsem od časa, ki je potreben za zbiranje rezervnih oddelkov in od presoje nadaljnjih sovražnih ofenzivnih sil. Temu primerne priprave so sedaj v teku. Do- kler ne bodo dokončane, se bo morala bojna črta nadalje umikati sovjetskemu pritisku v elastični obrambi, v menjava- nju umika s krajevnimi protisunkmi, od- mika s trdnim odporom. Naloga ni lahka. Vsa na bojišču in v domovini ve, da je položaj zelo napet. Toda odpor bo olajšan z strnjeno enotnostjo bojišča in domovi- ne ter z voljo nasprotovati smrtni ne- nosti z vsemi združenimi silami.

Naročite se na romane »Dobre knjige«

Kronika

* **Emil Jannings 60-letnik.** Znan filmski umetnik Emil Jannings je obhajal te dni 60-letno rojstvo. Jannings je znan daleč preko Nemčije, saj je predstavljal na filmskem platnu tudi najrazličnejše figure zgodovinskih osebnosti.

* **Goethelevo hišo v Frankfurtu** bodo novopozidali in v njej uredili knjižnico in rokopiše, ki so jih utegnili rešiti izpod ruševin podrtih hiš. V zvezi s tem je izšel poseben oklic, ki pravi, da je ostalo ohranjeno temeljno zidovje Goethejeve hiše, kakor tudi kletni prostori. Nad vhodom se blestijo še danes v kamen vrezane črke JWG.

* **Smrt slovitih trehuhliča.** Iz Madrida poročajo, da je na poslednjih srčne kapi umrl v New Yorku svetovno znani trehuhličar grof Gaetano Maszagia Cutelli, ki je znal posnemati glasove najrazličnejših živali. Antropološki zavod v New Yorku je Cutelliju že za življenja ponudil ogromno vsoto denarja, če mu po smrti odstopi svoje truplo.

* **15.000 knjig o znakih.** Švedski poštni muzej v Stockholmu je pred kratkim združil vse strokovno literaturo, ki se nanaša na filatelistično stroko. Pri tem je bilo ugotovljeno, da obravnava filatelistično stroko že 15.000 publikacij.

Gledališki kostumi iz papirja. Dramsko gledališče v Stuttgartu je napravilo zanimiv poskus, ki naj pripomore k materialni poenostavitvi in k pocenitvi gledaliških uprizoritev. Poskus obstoji v tem, da nastopajo igralci v oblekah iz papirja. Seveda ni to navaden papir, ampak papir iz posebnih odpadnih vlaken, ki delj držijo kakor navaden papir. Papirne obleke izdelujejo v poljubnih barvah in dosežajo tudi v pogledu osvetlitve čisto drugačne efekte kakor prave obleke. Ni izključeno, pišejo nemški listi, da bodo ti poizkusi mogoče povzročili prekrat v kostumiranju na odru.

* **Spanija gradi svoje kovnice denarja.** V Burgosu so v prisotnosti visokih zastopnikov vlade položili temeljni kamen za zgradbo kovnice denarja. Generalni ravnatelj španske kovnice je izjavil, da je cilj vlade, da ima Spanija lastno kovnico denarja. Pred narodnim vstajanjem so prejemali Spanci ves denar iz inozemstva.

Življenjski praznik najstarejše Ljubljance

Svoj 97. rojstni dan izpolni te dni gospa Ana Prijateljčeva, ki jo dobro poznajo mnogi naši čitatelji in številni Ljubljanci. Spomnili smo se je vsako leto ob tem času, ko je v krogu svojcev in grajskih sestanovalec praznovala svoje visoke življenjske jubileje.



leje. Na ljubljanskem gradu, kjer je živila polnih 43 let in je ob strani svojega, zdaj že pokojnega moža Tončka, upokojenega sodnega oficijala in varuha premožnih sirot, obhajala že zlato in biserno poroko. In kakor je bil ta častitljivi par, ki mu je Vesela gora pri Sent Rupertu na Dolenskem, kjer sta bila združena, dala na skupno pot življenja toliko vedrine, da je bila z njo njima in še marsikomu olajšana pretekla težka ura. Tako je še zdaj naša stara mamica, ko je že nekaj let brez svojega življenjskega druga, še vedno polna vedrine, da je svojem in obiskovalcem kot dobrodojeto sonce po mračnih in žalostnih dneh. Zdrava in za svoja visoka leta še dovolj trdna se bistro in živahno zanima za vse, kar prinaša čas, in sprejema vse zdej ganjena, zdej vesela, kakršna je pač stvar. In tako je včasih tudi malo solz, a še več pa smeha in neugnane šegavosti, s katero odzene marsikatero žalostno misel in skrb. Zato preživlja že pozne večer svojega trudopornega življenja ljubljena od svojcev in spoštovana od številnih prijateljev in znancev.

Ko obhaja visoko obletnico svojega rojstva, se voščilec pridružujemo tudi mi, želijo ji iskreno, da bi nam bila ohranjena do skrajnih meja življenja in da bi ji bilo dano še tako zdravi in vedri kot do zdaj z nami dočakati in uživati mirnih in boljših časov!

Kultura

Misli o sodobni duhovni krizi

Mlad glasbenik Stanko Prek nam je poslal nekatere svoje misli v zvezi s problematiko današnje duhovne krize. Priobčujemo jih kot zanimivo osebnostno mnenje o vlogi umetnosti in o njenih bodočih nalogah. Uredništvo.

Spadam k ljudem, ki verujejo v napredek ter jim doživljajo in zlasti težki udarci usode niso nesmiselna igra prirode, ampak smotno zasnovano dogajanje. Vera v nesmisel življenja je v mnogocem pospešila razkroj današnjega človeka.

Preradi pozabljamo, da je človek del stvarstva in da veljajo za njegovo telesno in duševno rast zakoni, ki jih dikтира Oni, ki vodi svetovja, da se s čudovitjo preciznostjo gibljejo v vesolju. Vsaka nesmotna poteza v vesolju bi uničila ta tihi red. Teh nesmotnih potez naš duh do danes še ni našel. Zakaj pa naj bi bile poteze v človeškem duhu nesmotne? Zakaj nam postane življenje, čim ni več lagodno, nesmiselno? Zakaj ne prenašamo vdano udarcev, zakaj se ob njih ne učimo, zorimo, jeklimo in ne prekinjamo do pravega spoznanja o smotnosti človeškega življenja in pojma sreče?

*Škrozi trpljenje k radosti je dejal Beethoven.

K pravim spoznanjem pa pristevamo tudi to, da je človek duhovna in telesna celota. To potrjujejo novejši psihologi in zdravniki. To so upotobili že zdrav-

* **Manjša kuhinjska omara.** Da bi prišli oškodovanci po letalskih napadih laže do kuhinjskega pohištva, so merodajni čimtelji v Nemčiji sklenili odsej izdelovati omare za kuhinje v posebni dimenziji. Te omare upoštevajo vse nujnosti današnjega časa ter ne predstavljajo samo majhne šrambe za živila, ampak tudi za posodo. Obenem je takšna omara tudi pomivalnica, z enostavnimi prijemi pa jo spremeniš lahko tudi v kuhinjsko mizo.

* **Stroga kazen za nedovoljeno kupčijo.** 21letni Janez Molek v Gradcu je zamenjal za obleko razna živila. Na ta način je proti predpisom oddal ljudem po lastnih navedbah 10 kg masti, 5 kg masla, 5 kg prekajenega mesa, 15 kg krušne, 15 kg mešane moke in 10 kg fižola. Za to prepovedano zamenjavo je bil Molek glede na to, da mu je bil velik del obleke na potovanju ukraden, obsojen samo na dva in pol meseca ječe ter na 300 mark globe. Državni pravnik v Gradcu pa se je pritožil in je bil Molek na njegovo pritožbo obsojen na pol-drugo leto zapora.

* **Javna justifikacija.** »Donau-Zeitung« poroča: Dvojni morilec Ismael je bil v Carigradu na trgu pred cerkvijo sv. Zofije javno obsojen. Rabelj je bil nek cigan. Vse dopolne so se okoli visile denarji tisoč mešancov, kajti preteklo je že več let odkar v Carigradu ni bilo javne justifikacije.

Iz Ljubljane

u— **Novi grobovi.** Po dolgem trpljenju je v splošni bolnišnici umrla v cvetu mladosti, stara komaj 19 let, gđ. Erna Lukanič-Sušterjeva. Na zadnji poti jo bodo spremenili v sredo ob 15. iz kapele sv. Marije na Zalah na pokopališču k Sv. Križu. — V Zagrebu je dne 8. julija umrl, zadet od srčne kapi, državni pravnik dr. Vasiliš Sancin. — V ljubljanski splošni bolnišnici je po večmesni težki bolezni premil g. Hinko Rostohar, bivši tesarški mojster v Zagorju, kjer je bil splošno znan in priljubljen. Njegov pogreb bo v sredo ob 16. iz kapele sv. Frančiška na Zalah na pokopališču k Sv. Križu. — Pogreb pokojnega Stanka Pogačnika, mizarja (ne majorja, kakor se bilo včeraj pomotoma natisnjeno) z Ljubljane na Gorenjskem bo v sredo ob 17. z Zal k Sv. Križu. — Pokojnim naj bo ohranjen blag spomin, njihovim svojcem pa izrekamo naše iskreno sožalje.

u— **Dr. Mirko Cirman f.** V ljubljanski bolnišnici je preminil zdravnik v Melvoda g. dr. Mirko Cirman, Doma je zaužil preveliko količino pomirjevalnega sredstva, zato so ga nemudoma prepeljali na Ljubljano, kjer mu pa niso mogli več rešiti življenja. Pokojni dr. Cirman je bil na Gorenjskem splošno znan in priljubljen zdravnik, še posebno v okolici št. Vida in Medvoda, kjer je imel svojo ordinacijo. Za njegovo dobroto vedo zlasti številni njegovi pacienti, med katerimi jih je mnogo zdravih tudi brezplačno. Zato mu bodo ohranili časten spomin. Truplo pokojnika bodo blagoslovili v mrtvaški veži splošne bolnišnice v sredo ob 15.15, nakar ga bodo prepeljali na pokopališče v št. Vidu, kjer bo v četrtke položeno v rodbinsko grobnico k večnemu počitku. Dr. Cirman je zapustil soprogo Marjo, rojeno Kunc, hčerki Dežico in Andrejko ter drugo sorodstvo. Naj v miru počiva! Svojem izrekamo naše iskreno sožalje.

u— **Poletni tečaj nemškega jezika v Lektoratu Nemške Akademije.** Nemška Akademija, Lektorat v Ljubljani, priredi v avgustu in septembru tečaje nemškega jezika, in sicer en tečaj za začetnike in en višji tečaj, če se prijavijo najmanj 6 udeležencev za vsak tečaj. Lekcije — po eno uro — bodo trikrat tedensko in bo določen urnik v soglasju z udeleženci. Pristojbine so: vpisnina — za nove udeležence — 25 lir, za obisk dvomesečnega tečaja pa 50 lir. Informacije se dobijo v tajništvu lektorata v Beethovnovi ulici 14-I od 28. julija do 1. septembra, dnevno od 10.—12. in od 18. do 18. ure.

u— **Spet nesrečen padeš s češnje.** Letos najbrže zaradi hladnega in deževnega vremena češnje zore tudi v drugi polovici julija. V niže ležečih krajih se tu in tam še vidi sad na drevesu, v višjih legah pa je češnje že precej. Ze več kakor mesec dni je minilo, odkar smo zabeležili prvo nesrečo pri obiranju češnje. In še zdaj jih ni konec. Iz Presejra so pripeljali v ljubljansko bolnišnico 13letno hčerko posestnika Jožefa Reparjevo, ki si je pri padcu s češnje zlomila obe nogi.

u— **Nesreča.** S koleja je padel in se potolkel po desnem kolenu 14letni dijak Andrej Poniz iz Ljubljane. Levico si je zlomila pri padcu 10letna hčerka posestnika Marija Cerinova iz Dobruj. 18letni sin posestnika Alojz Ponikvar z Rudnika je padel s kozoica in si zlomil levico. S koleja je padel in se potolkel po obrazu 41letni poštni uradnik Miroslav Senčar iz Ljubljane. Ponesrečenec se zdravi v ljubljanski splošni bolnišnici.

naj Grki, naši večni učitelji. Ako naše telo nima dovolj pravilne hrane, prične pešati, ker ni zadosti odporno nasproti boleznim, ter jim prej ali pozneje podleže. Kaj pa duh? Nedvomno je podvržen zakonitosti kakor telo. Ker sta pa telo in duh neločljivo povezana, moramo paziti, da pravilno hranimo oba. Najti moramo ravnesje med njima, v tem je pogoj sreče, in za srečo se trudi vsak človek. Težave so le v tem, da jo človek išče na napačnih poteh, in tako mnogi ljudje blodiijo skozi vse življenje po poteh, ki jih privedejo vse drugam prej, samo ne k sreči.

Če mnogi ljudi tako blodi, lahko tvori ta množica narod, in če ne bo nikogar, ki bi posvetil v temo in pokazal pravo pot, bi po zakonu posledičnosti narod zablodil in propadel. Srečni smo že v tem, da se lahko iz preteklosti učimo. Kaj pogledamo, kaj je osrečilo stare narode in kaj jih je upropaščalo? Kdor se iz tega ne zna učiti, temu ni pomoči.

Kdo pa je tisti, ki bi mogel posvetiti in kazati ljudem pot k tej sreči? Nedvomno tudi umetnik, čisti umetnik, čigar duh se dviga do Boga in od Boga zopet k človeku. Saj je umetnik posrednik lepote, ki je do brota in resnica hkrati. Umetnik posreduje s svojimi stvaritvami božansko lepoto in je od Boga poklican za to poslanstvo. Misel starih Grkov, da je umetnik v času navdihovanja združen z Bogom, potrjujejo današnji misleci in psihologi. Tudi znanstvenika vodijo podobni nagibi k raziskavanju zakonitosti oziroma nje upoštevanju, vendar ima današnji človek pomisleke ne glede

u— **Otroško jopico volneno, roza in zelene barve,** sem izgubil v nedeljo 23. t. m. med 15. in 16. uro v Zivnozdruženjski ulici oz. ob Ljubljanki do Kodeljevega. Najditeja prosim, naj jo odda v upravi »Jutra«. Dam nagrado!

Obleka v zaklonišču

Mnogo je bilo treba opominov, preden so se ljudje dobobra začeli zavedati nevarnosti letalskih napadov. Več kakor opomini pa je pripomogla k temu nesreča, ki je začela sprva več ali manj prav tako zaupljivo in lahkomiselno prebivalstvo so sednjih mest in krajev ob angloameriškem letalskem bombardiranju. Grozotni doživljaji teh nesrečnih so šli brž od ust do ust in močno prevzeli vsakogar. Zato se v zadnjih letalskih alarmih opazja vedno več discipline, ljudje pa upoštevajo tudi navodila, ki jih p. o. letalska zaščita mesta stalno ponavlja v časnikih.

Kar se tiče obleke v primeru letalskega napada, naj prebivalstvo še enkrat opozorimo na dejstvo, ki se je tudi v praksi dobro obneslo: ne imejte vseh oblačil na enem in istem kraju, temveč po možnosti na dveh ali več prostorih, tako da ob eventualnem sovražnem napadu ostane lastniku vsaj del oblačil. Skoro vsakdo ima v mestu ali okolici sorodnike, prijatelje in znance, pri katerih bo lahko shranil nekaj obutve in obleke, da mu bo na razpolago, če bo domače stanovanje uničeno.

V zaklonišču ne nosite preveč oblek! Zaklonišče mora biti prostor, v katerem najdemo varstvo predvsem ljudje z najnujnejšimi potrebščinami, ne pa varno skladišče česar koli za kogar koli. Zato naj velja pravilo, naj vsakdo vzame s seboj v zaklonišče res najpotrebnejšo obleko. Ta pa naj ne bo najboljše ali najsibše, temveč najprikladnejša. Najprimernejša je volnena obleka. Ne samo zaradi tega, ker nas ščiti pred mrazom, temveč tudi zato, ker nas zaradi svoje kompaktnosti mnogo bolj kakor obleke iz kakih drugih lahkih snovi ščiti pred opeklinami v primeru požara ali žviganja isker. Kdor ima usnjen ali vetrni jopič, naj ga pri odhodu v zaklonišče vzame s seboj in obleče. Najbolj priporočljivo pokrivalo za moške je čepica, ker se klobuk laže izgubi. Zenske naj se pokrijejo z volneno ruto.

Nevarnost sovražnih letalskih napadov je vsak dan večja. Zato bodimo ob pravem času čuječi in poskrbimo za vse, kar lahko storimo brez večjega truda in stroškov. Koristilo bo le nam samim in našim bližnjim. Kdor se je doslej še obotavljal, naj zdaj hitro popravi zamujeno. Vsak dan in vsako uro nas lahko zadene nesreča. Bodite torej pripravljeni!

Z Gorenjskega

Sestanek ob Bohinjskem jezeru. Ob Bohinjskem jezeru so imeli v petek 21. julija sestanek, na katerem je govoril višji skupinski vodja, postojni načelnik iz Bohinjske Bistrice Pangratz, ki je omenil dogodke zadnjih dni ter poudaril, da bo Nemčija po srečni rešitvi Führerja še bolj strnila vse svoje sile za zmago.

Koroška ima nad 20 glasbenih šol. Tako izhaja iz poročila, ki ga objavlja celovška »Kärntner Zeitung«. Na vseh teh šolah poučujejo izprašani strokovnjaki in posrečilo se je tudi spraviti skupaj potrebne instrumente, s katerimi je omogočeno nadarjeni mladini, da se vežba v posameznih glasbenih disciplinah.

Glasbena prireditev v Kranju. V raznih industrijskih podjetjih na Gorenjskem so se ustanovili v zadnjem času pevski zbori in godbe. Neka takšna godba je priredila

„Dobra knjiga“

je pravkar izdala spomine glavarja Eskimov Jana Welzla

„NA ZLATEM SEVERU“

Potopis po skrajnem koncu Sibirije, pustolovski doživljaji v divjnih severa, med Eskimi in zlatosledci, čudne prigode na daljnih poteh, življenje zaostalih Eskimov, njihove šege in navade, napete storije s pustolovci in še mnogo drugega se spleta v pravi življenjski roman neustrašenega Čeha. Knjiga, ki je imela velik uspeh pri čitateljih mnogih evropskih narodov.

Naročniki DK naj dvignejo novi roman v upravi naših listov v Narodni tiskarni, onim pa, ki dobe knjige na dom, se jeliški roman že dostavlja. Naročniki lahko dobe novo knjigo v naši upravi ali pa v kateri koli knjigarni po ceni 17.— lir za broširani in 35.— lir za vezani izvod na boljšem papirju. Kdor se ni naročil »Dobre knjige«, naj jo ob tej priliki naroči, da dobi znatno ceneje tudi znamenito Welzlovo knjigo.

znanstvenikov, ampak glede njihovih iznajdb, katere nevezgovo človeštvo izrablja v najsibše sebične namene. Prevelik porast na znanstvenem in tehničnem področju je zakrivil, da preveč zaupamo zgolj razumu, ki odklanja vse, česar ne more dokazati. Ker niso mogli sneti življenju koprne skrivnosti, so jo hoteli oblatiti in osmešiti ter končno razveljaviti. Goethe in mnoge duhovne veličine niso tega storile, temveč so razreševale razrešljivo in tiho častile nerazrešljivo. Le nadutje so se z dovoljli s površnimi podmenami. Rezultat je razkrajajoči materialistični svetovni nazor, ki je prišel Evropeca nečastno poniževati.

Mar ni Evropa s svojo kulturo in njenimi predstavniki vzvišena nad vsem drugim? In naj bo plod ogromnega dela, ki so ga ustvarjali naši predniki, da, da postanemo smešni in dajemo prednost nazoru, ki uničuje vse duhovne vrednote in postavlja človeka na nivo živali? Ker duha ni mogoče otipati, oprijeti, ga tudi ni mogoče dokazati, torej je taka nerazrešljivost nikaristna. Tako in podobno usmerjena materialista je prihajala iz sol ne samo pri nas, ampak tudi drugod. A vse to ni prineslo človeštva sreče in miru, niti ne blagostanja. Čas to potrjuje. Vzgojitelji in misleci niso bili zmorni, da bi se iz preteklosti naučili sklepati na sedanost. Mladini in s tem narodu so hoteli nehoti vcepjati materialistični svetovni nazor, ki odklanja vse, kar ni snovnost. Če je vse snov, je treba zadostiti le potrebam snovnosti in odklanjati potrebe duha. Kdor odklanja duševnost, pa odklanja tudi Boga in vest, ki mu do človeka nalaga dolžnosti in žrtve. Te-

v kranjskem Domu stranke javen nastop, na katerem je izvajala koroščane ter ljudske pesmi. Nastopila je tudi skupina akordeonskih četvorice, ki je žela posebno navdušeno priznanje.

Glasbena šola v Celovcu je imela v preteklem šolskem letu 725 gojencev. Težišče glasbenega pouka je bilo v instrumentalni in pevski stroki.

Novi krompir na Koroškem. Lansko leto je imela Koroška, z njo vred pa tudi Gorenjska razmeroma slabo krompirjevo leto. Izpadek domače produkcije je bilo treba kriti z uvozom iz drugih dežel. Posebne težave so imeli zaradi tega prašičerejci, ker niso imeli dovolj krme za svoje živali. Letos so koroški kmetje posadili s krompirjem znatno večje površine in letina kaže zelo dobro. Zgodnji krompir so pridelovalci že začeli izkopavati ter ga prinašajo tudi na trg, kjer se prodaja po odredbi prehranjevalnih oblasti.

Nezgoda pri pospravljanju žetve. Pri pospravljanju žetve se je primerila sinu posestnika Wiermitza nesreča, da je padel pod voz ter dobil hude notranje poškodbe. Prepeljali so ga v celovško bolnišnico.

Tisoč litrov so zaplenili 5letnemu Johannu Zolnerju, ki se je moral zagovarjati pred celovskim sodiščem zaradi navijanja cen. Zolner se je bavil s prekupčevanjem raznih potrebščin in je med drugim prodal tudi 1000 l vina s pribitkom, ki naj bi mu prinesel nedovoljeno visok zaslužek.

S Štajerskega

Kulturno delo na Posojnem štajerskem. Posojlje, v katerem sponuje glasbena šola v Celju, je eno najstarejših posojelj v mestecu ob Savinji. Pred tremi leti je dobila okrožna glasbena šola v Celju nove prostore in število gojencev in gojek se je tedaj zvišalo od 150 na 500, zaradi česar so morali otvoriti posebne podružnice v Šoštanj, Laškem in Rogatcu. Na glasbeni šoli v Celju se poučujejo zdaj vsi predmeti iz glasbene stroke, klavir, petje, violina, celo, brač in harmonika ter vsi pihalni instrumenti z izjemo saksofona. Posebno pozornost posvečajo igranju na citre. Gojenci glasbene šole nastopajo na javnih produkcijah, na simfoničnih koncertih, ki so prinesli v preteklem letu sporede z imeni najslavnejših skladateljev, med drugim Beethovna, Schuberta, Griega, Wagnerja, Hindla in Bacha. V Celju deluje tudi izvrsten godalni kvartet, ki vzbuja pozornost s svojimi nastopi. Ob sklepu letošnjega šolskega leta je celjska glasbena šola priredila javno produkcijo, ki je pokazala lep napredek svojih gojencev. Glasbena šola v Celju vodi ravnatelj Gustav Müller.

Smrtna obsodba za petkratnega morilca. Kazensko sodišče v Mariboru je obsodilo Janeza Pirchlerja iz Ljutomer na smrt. Pirchler je zagrešil 12 roparskih napadov ter je bil soudeležen pri petih umorih, dokazali so mu pa tudi udeležbo pri nekaterih poskusi umora. Med drugim je pomagal izvršiti tudi napad na neki železniški vlak. Ko so moža aretirali, so našli pri njem več ročnih granat in pištol. Zločinec je bil že justificiran.

Iz Trsta

Smrtna kosa. Te dni so umrli v Trstu 60letna Virginia Tomažič, 35letna Ana Suligaj, 77letna Marija Klinken vd. Slekovc, 50letna Jožefina Lisjak, 3letna Mercedes Pataj, 79letna Antonija Rusjan, 77letna Marija Ferluga vd. Godina, Lucijana Ozbec, 68letna Elva Kačič, 48letni Karel Stoifa, 72letni Jožef Gomab, 6letna Adela Lisjak, 13letni Sergij Babuder, 67letna Amalija Mirk-Kodrič, 46letna Antonija Tomažič, 57letni Ivan Maslo, 52letna Antonija Galjančič, 22letni Oktavij Jenko, 38letna Ivanka Glavina, 62letni Anton Trevisan, 60letni Jožef Bergeč, in 34letna Libera Zabel.

Ljudsko gibanje. Dne 21. in 22. julija je bilo v Trstu 20 rojstev, 59 smrtnih primerov in 4 poroke.

Smrtna nesreča pomorskega kapitana. 31letni pomorski kapitan Simeon Lazarini od Sv. Križa se je kakor smo že poročali, ponesrečil na krovu ladje. Padel je v palube in dobil usodne poškodbe, ki je za njimi podlegel v trižaški bolnišnici.

Iz Gorice

Pomoč oškodovancem. Gorški prefekt je izdal odredbo, ki točno odreja pomoč oškodovancem zaradi sovražnega napada. Odredba predvideva dnevno po poro 16 lir za družinskega poglavarja, 10 lir za ženo in 4 lire za vsakega otroka.

Cene v gostinskih obratih. V pokrajinah Furlanije in Gorice so veljavne sledeče cene v gostinskih obratih: Postržba s kruhom v I. kat. 9, v II. kat. 5, v III. kat. 2, v IV. kat. 1. Gosta juha v I. kat. 5, v II. kat. 2, v III. kat. 3, v IV. kat. 3. Velika porcija v I. kat. 14, v II. kat. 13, v III. kat. 11, v IV. kat. 9. Sadje in sir v I. kat. 4, v II.

mu se izogne tako, da sprejme z veseljem tisti svetovni nazor, ki na videz olajšuje življenje, presliži tanki glas vesti, da se laže nemoteno predaja najnižjim gonom in strastem. V takem primeru človek ni več harmonična združitev duha in telesa. Duha, ki je bistvo živga človeka, je takó usmerjen človek zanemarljivo v celo odklonil. Tako vzgojen človek si je pričel kopičiti zgolj materialne dobrine. Znanost in tehnika mu rafinirano pomagata pomnoževati bogastvo in uničevati človeka. Človeka, ki ima poštenje, vest, vero v Boga, so začeli smatrati za bedaka, ki ga je treba izkoristiti do zadnje možnosti. Če bi postal to težnja vsega naroda, bi ljudje v obupnem boju za materialne dobrine pozabili na človeško dostojanstvo, ter bi se gnali v surovi borbi za moč in dobrine tako daleč, da bi se narodi razkrojili in propadli.

Notranji glas mi veleval, da ne sme ostati noben človek ravnodušen vzpričo takih ugotovitev. Tudi pri nas bo moral mladi rod na druga pot, če bo hotel iti lepši bodočnosti naproti. Naloga vseh, ki jim je pri srcu blagor našega naroda, bodi ta, da prične složno sodelovati za povzdigo kulture — kulture predvsem, kajti potem bodo zacelle tudi druge rane, ki nas upropaščajo.

Kako to pospešiti? Ustanovili naj bi se dom umetnosti in postal novo kulturno žarišče vsega naroda. Tu naj bi se vzgajali naši mladi umetniki pod najboljšimi vzgojitelji. Posebne psihološko-pedagoške komisije naj bi iskale med našim ljudstvom umetnostne, znanstvene in druge talente, ki bi se v domu nemoteno razvijali pod

kat. 3, v III. kat. 2, v IV. kat. 2. Skupno I. kat. 32, II. kat. 25, III. kat. 18, IV. kat. 15 lir. Odstotni pribitek za potrebo znana v I. kat. 15%, v II. ka. 12%, v III. kat. 11%. Pri enolončnicah se navedene cene skrečijo za 10%. V pokrajinah Trst, Istra in Kvarner pa so veljavne sledeče cene: 37 lir v gostiščih I. kat., 30 lir II. kat., 23 lir III. kat. in 18 lir IV. kat.

Smrtna kosa. Te dni so umrli v Gorici 74letna Jožefina Sandri, vdova Brajda, 6letni Alojz Fianko, 75letni Jožef Nemec, 21letna gospodinja Verena Tutta, 35letna gospodinja Marija Balaban in 31letni kmetovalec Artur Venturini.

Himen. Te dni so se poročili v Gorici: mizar Avguštin Figelj in gospodinja Jolanda Colja, uralniki Hektor Fagiani in gospodinja Marija Vodopivec, sofer Ivan Fajt in delavka Marija Silič, trgovec Jožef Mužina in delavka Irma Pintar.

Usoden padeš s prvega nadstropja. 79letna Olga Mužina iz Semešniške ulice 9 v Gorici je padla s prvega nadstropja in obležala s smrtno nevarnimi poškodbami na hrbtnici. Prepeljali so jo v gorško bolnišnico. Njeno stanje je zelo resno.

Skoraj bi se bil zastrel s breskvinimi peškami 9letni Alojz Trpin iz Rožne doline pri Gorici. Zaužil je preveliko količino breskvinih pešk. Začutil je v želodcu hude bolečine. Prepeljali so ga v gorško bolnišnico, kjer so ugotovili, da bi se bil skoraj zastrel. Izšli so mu žolodci.

Tudi konji niso varni pred nakanami drznih uzmovitvev. 45letni kmetovalec Fr. Cotič iz Zagrada je pustil svoja konja brez nadzorstva za nekaj minut na neki gorški ulici. Ko se je vrnil, ni bilo ne voza ne konj. Policija poišče za krivci.

Pred gorškim sodiščem se je moral zagovarjati te dni 47letni Karol Masari iz Gorice ker so ga zalotili po policijski uri pitjanje na ulici. Obsojen je bil na 400 lir globe.

Beleznica

KOLEAR:

Sreda, 26. julija: Ana. DANASJE PHREDDITVE: Kino Matia: Titanic. Kino Sloga: Kdo je oče? Kino Union: Materina ljubezen. DEZURNE LEKARNE: Danes: Mr. Sušnik, Marjin trg 5, Deu. Kljančič Dia, Gosposvetka c. 4, Bohinjec ded., Cesta 29, oktobra 31.

ZATEMINTEV je strogo obvezna od 22. do 4. ure.

DRŽAVNO GLEDALIŠČE OPERA

Sreda 26. jul. ob 18.: Paganini, Red Sreda. Cetrek, 27. jul. ob 18.: Paganini, Red Cetrek.

F. Léhar: »Paganini«. Opereta v treh dejanjih: Napisala P. Kneper in B. Jenbach. Prevredla: L. S. in V. U. Osebe: Marija Ana Eliza, kneginja Lucassca-Mlejnjkova; Knez Felice Bacchio, njen soprog-Zupan; Nikolaj Paganini-B. Sancin; Bartucci, njegov impresario-Milčinski; Grof Hedouville, general v Napoleonovi armadi-Humer; Markiz Giacomo Pimpinelli, prvi kneginjin komornik-M. Sancin; Grofica de Laplace, dvorna dama-Sancinova; Bella Giretti, primadona knežje opere-Barbiceva; Marko, Filip, Emanuel, vaščani - Pianekci, Skabar, Langus; Julija, Ana, Foletto, Tofolo, Grbec Bepo, tihotapci-Kačičeva, Japljeva, Jenikar, Povše, Simončič; Corallina, lastnica prenočišča »Pri zarjaveji podkve« - Zamejšev; Sobarica-Kačičeva; Gostilničar-Gregorin; Obredar-Marenek. — Violinski solo: A. Dermalj. Godi se v začetku 19. stoletja v kneževini Lucca. — Dirigent: S. Hubad. Režiser: D. Zupin. Koreograf: P. Golovin. Scena: inž. E. Franz. Kostumi: J. Vilfanova.

Oddajniška skupina Jadransko Primorje RADIO LJUBLJANA

SREDA, 26. JULIJA
7.00—7.10: Poročila v nemščini; 7.10—9.00: Jutranji pozdrav — vmes od 7.30—7.40 poročila v slovenščini; 9.00—9.10: Poroč

